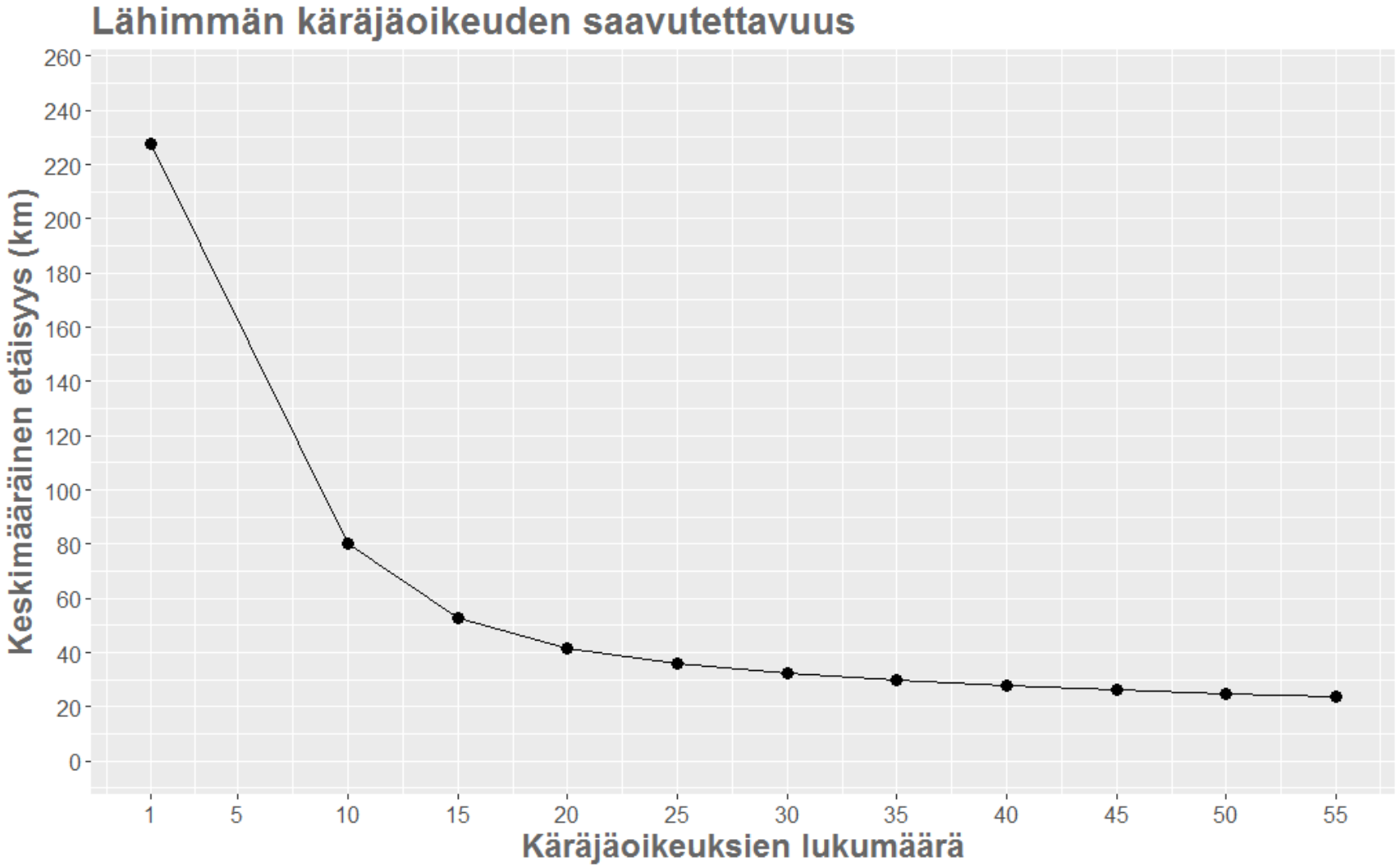
Käräjäoikeuksien optimaalinen saavutettavuus: tulevan uudistuksen arviointia

Alustavia tuloksia analyyseistä

Mika Sutela (OTT), Itä-Suomen yliopisto

Olli Lehtonen (FT), Luonnonvarakeskus

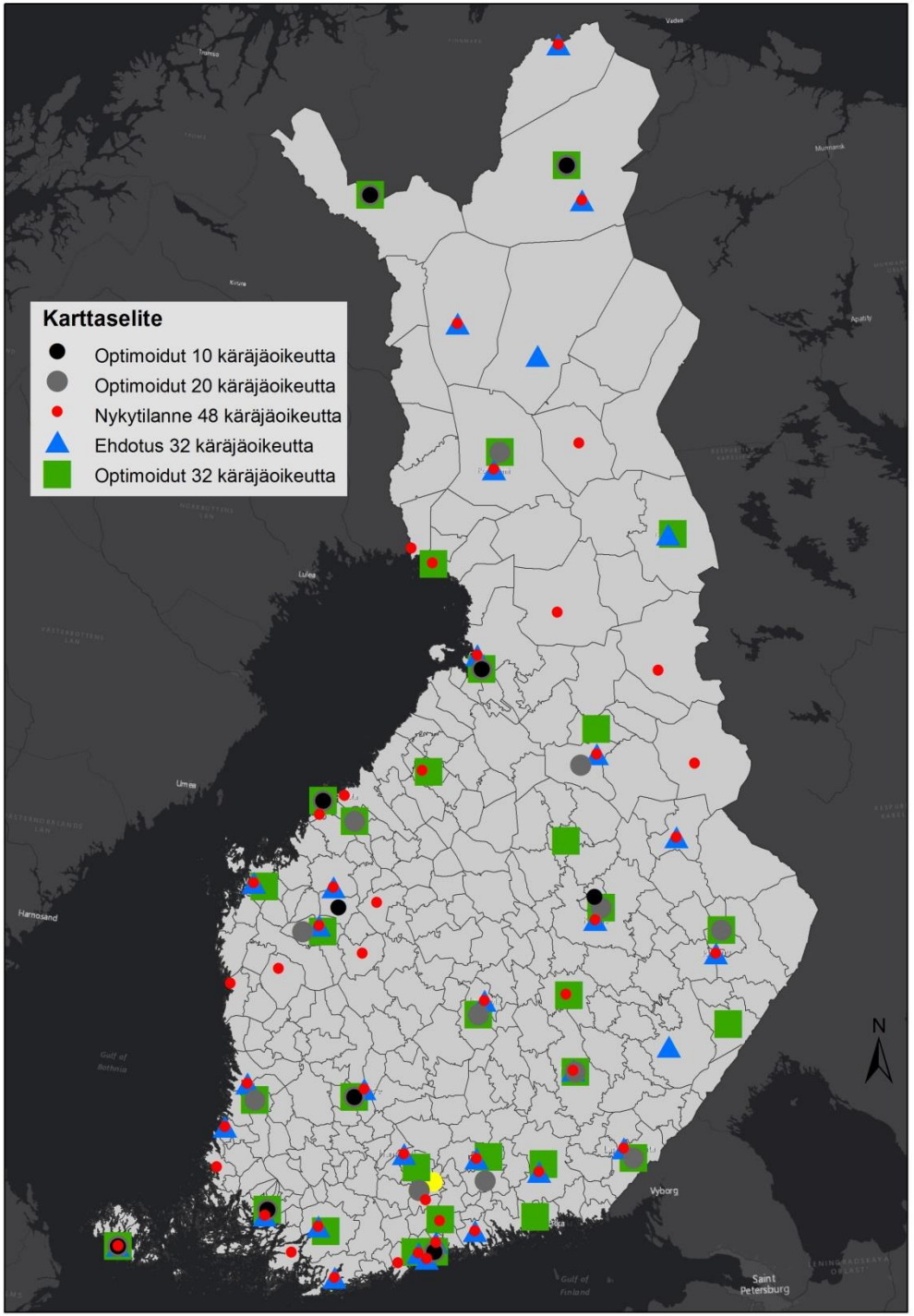
Käräjäoikeusverkoston toimipaikkojen saavutettavuus parantuu voimakkaasti lisättäessä toimipaikkojen lukumäärää aina noin 20-25 toimipaikkaan asti. Tämän jälkeen saavutettavuuden parantuminen alkaa heiketä, vaikka toimipaikkojen lukumäärää kasvatetaan. Lisättäessä toimipaikkoja 30 aina 50 toimipaikkaan, keskimääräinen etäisyys laskee 7,6 km. Paikallisesti vaikutus on kuitenkin aina tätä suurempi.

Oheinen kuva esittää käräjäoikeuksien (ml. istuntopaikat) nykytilateen sekä uudistuksessa ehdotetut toimipaikat. Lisäksi karttaan on lisätty optimoidut sijainnit käräjäoikeuden toimipisteille 10, 20 ja 32 toimipaikan vaihtoehdoissa.

Erityisesti Itä- ja Keski-Suomessa on alueita, joissa uudistuksessa menetetään käräjäoikeuden toimipaikka, vaikka optimointimalli tukisi toimipaikan säilyttämistä.

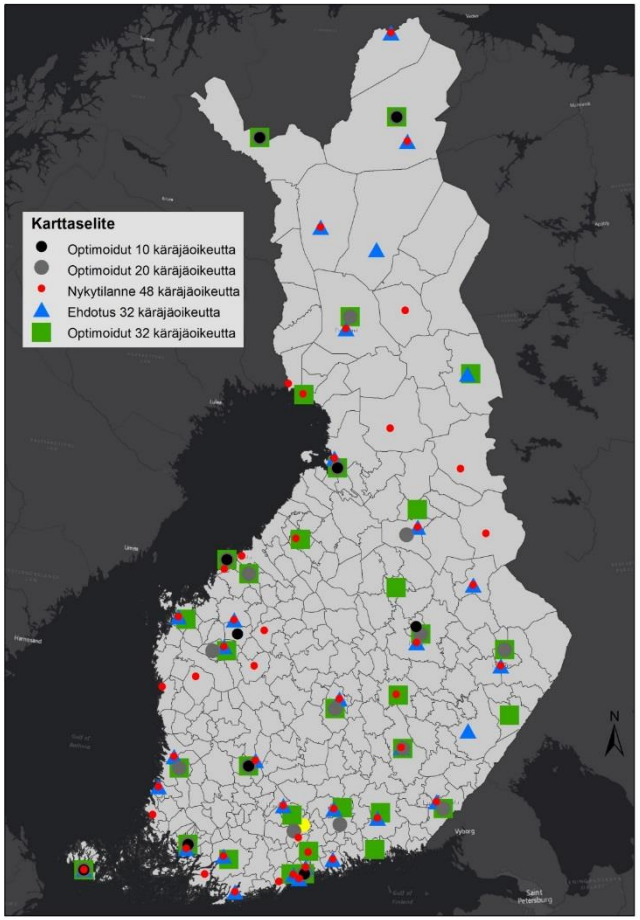
Optimoinnissa toimipaikat voivat sijoittua vapaasti Suomen kuntiin. Optimoinneissa väestötiedot on peräisin 5km*5km väestöruuduista, joiden mukaan optimointia painotetaan. Optimointi tehty minimize impedance -menetelmällä, joka pohjautuu p-mediaani ongelmaan.

Käräjäoikeusverkoston uudistuksessa **saavutettavuus heikkenee jonkin verran**.

Nykyisin alle 50 kilometrin päässä käräjäoikeudesta asuu 84,3 prosenttia suomalaisista. Uudistuksen jälkeen tämä osuus putoaa 77,3 prosenttiin.

Jos uudistuksessa olisi optimoitu käräjäoikeusverkosto niin, että saavutettavuutta minimoitaisiin, säilyisi tämä osuus 80,7 prosentissa suomalaisia.

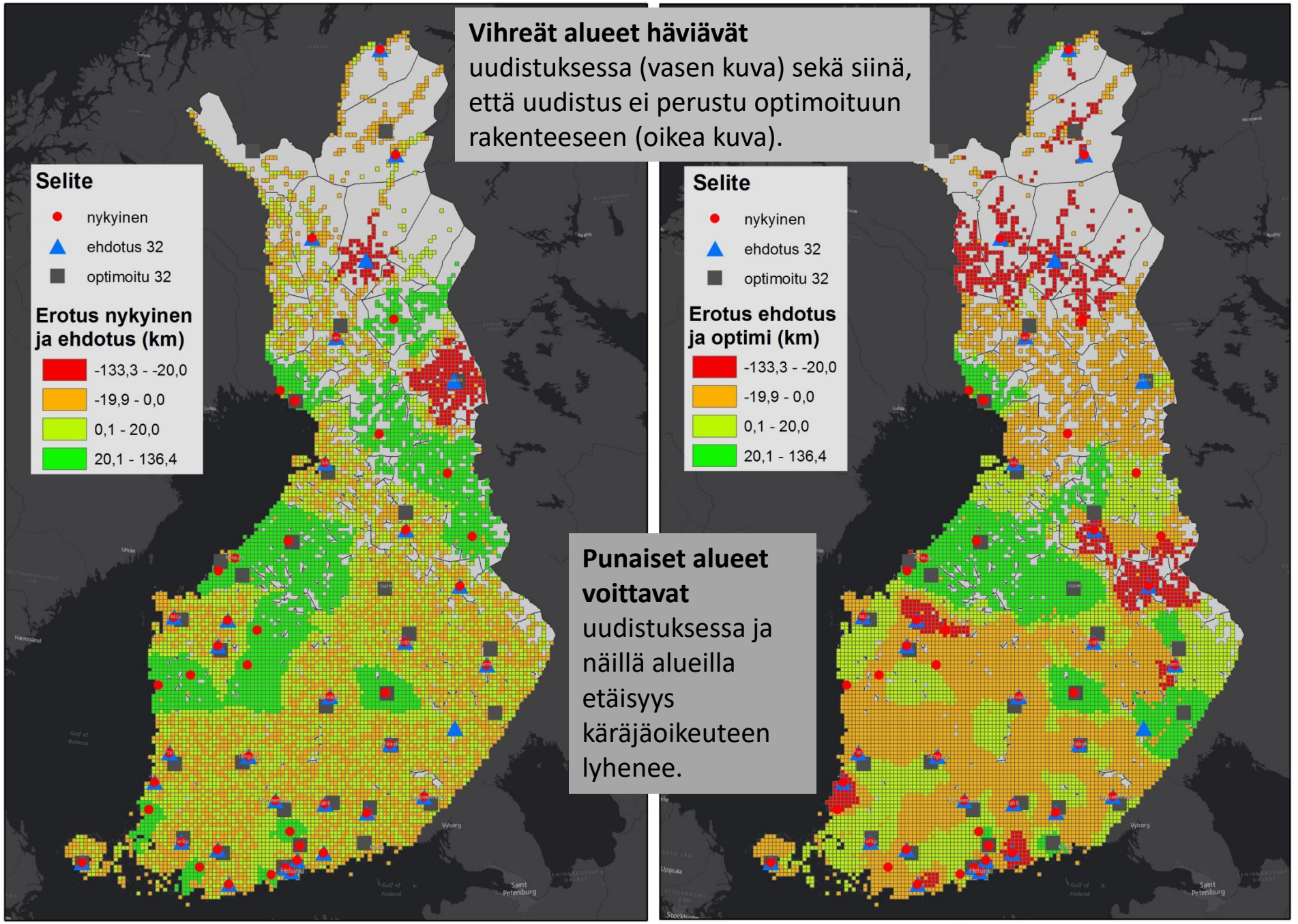

Taulukko 1. Väestöosuudet eri etäisyysluokissa käräjäoikeusverkostoissa.

Saavu-tettavuus	% väestöstä			
	nykyinen	ehdotus	optimi48	optimi32
alle 50 km	84.30	77.29	88.33	80.74
50-100 km	13.31	16.42	10.00	16.53
101-150 km	1.89	5.23	1.56	2.16
151-200 km	0.47	1.03	0.05	0.27
yli 200 km	0.03	0.03	0.06	0.30

Nykyinen verkko suhteessa ehdotettuun

Ehdotettu verkko suhteessa optimoituun

Vihreät alueet häviävät uudistuksessa (vasen kuva) sekä siinä, että uudistus ei perustu optimoituun rakenteeseen (oikea kuva).

Punaiset alueet voittavat uudistuksessa ja näillä alueilla etäisyys käräjäoikeuteen lyhenee.

Lopuksi

- Tulokset ovat alustavia ja tarkentuvat vielä tulevina viikkoina
- Kokonaisuudessaan uudistuksessa käräjäoikeuksien saavutettavuus heikkenee vain hieman, mutta paikallisesti vaikutukset voivat olla merkittävämpiä.
- Lisätietoa: mika.sutela@uef.fi ja olli.lehtonen@luke.fi